T079 BL IX (39) 1450 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Phá Tăng Sự Q20

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 527

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ
QUYEÅN 20

Phaät baûo caùc Bí-soâ: “thuôû xöa cuõng vaäy, ai nghe theo lôøi ta daïy ñeàu thoaùt khoûi khoå naïn; ai nghe theo lôøi daïy cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeàu bò khoå naïn. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät ñoàng hoang coù moät thoân vôùi nhieàu caây traùi sum sueâ, nôi ñoù coù hai baày khæ soáng gaàn nhau, moãi baày coù naêm traêm con vôùi moät khæ chuùa. Moät trong hai con khæ chuùa naèm moäng thaáy naêm traêm con khæ vôùi hai khæ chuùa ñeàu bò neùm vaøo caùi vaïc noùng, noù sôï haõi ñeán noãi loâng treân ngöôøi döïng ñöùng vaø laäp töùc tænh daäy. Khæ chuùa naøy cho goïi baày khæ ñeán keå laïi giaác moäng treân roài noùi: “giaác moäng naøy khoâng phaûi laø ñieàm laønh, chuùng ta phaûi boû nôi naøy dôøi ñeán nôi khaùc”, baày khæ noùi: “caàn gì phaûi rôøi boû nôi ñaây, Ñaïi vöông coù ñaïi oai ñöùc, moäng thaáy thì khoâng phaûi laø söï thaät”. Saùng hoâm sau khæ chuùa naøy ñeán noùi vôùi khæ chuùa kia : “toâi moäng thaáy nhö vaäy nhö vaäy, chuùng ta neân dôøi ñeán nôi khaùc”, khæ chuùa kia noùi: “laøm sao coù theå tin vaøo giaác moäng, neáu anh muoán ñi thì cöù ñi, toâi ôû ñaây thaáy thoaûi maùi neân khoâng muoán ñi ñaâu caû”. Khæ chuùa naøy bieát khæ chuùa kia khoâng tin neân daãn baày khæ cuûa mình ñi ñeán nôi khaùc. Thôøi gian sau, trong thoân coù moät noâ tyø ñang rang luùa maïch, moät con deâ ñeán gaàn muoán aên luùa, coâ beøn laáy caây cuûi ñang chaùy ñaùnh deâ, löûa chaùy loâng deâ neân con deâ chaïy vaøo trong chuoàng voi cuûa vua. Trong chuoàng naøy coù nhieàu coû khoâ, con deâ bò löûa ñoát noùng neân laéc mình laøm cho löûa vaêng leân coû khoâ, coû chaùy khieán caùc con voi trong chuoàng ñeàu bò phoûng. Ngöôøi quaûn töôïng ñem vieäc naøy taâu vua, vua baûo goïi thaày thuoác ñeán chöõa trò, thaày thuoác suy nghó: “tröôùc ñaây ta bò baày khæ laøm toån haïi muøa mang, nay ta nhaân dòp naøy baùo thuø”, nghó roài lieàn taâu vua: “voi bò phoûng, caân phaûi duøng môû khi thoa leân choã phoûng thì môùi ñöôïc laønh”. Vua nghe roài lieàn ra lònh tìm môû khæ, ñaïi thaàn tuaân lònh vua cho goïi thôï saên

ñeán vaøo baûo tìm baét khæ. Thôï saên tuaân lònh ñi tìm baét khæ, keát quaû khæ chuùa vaø baày khæ

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 528

naêm traêm con cuûa noù ñeàu bò baét vaø bò thaày thuoác kia boû vaøo vaïc nung ñeå laáy môû. Chö thieân treân hö khoâng thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi keä: “Khoâng neân gaàn oan gia, Thaønh aáp vaø laøng xoùm, Ngöôøi giaän deâ aên luùa, Khieán khæ bò naáu chaûy”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “khæ chuùa naèm moäng thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, khæ chuùa khoâng tin chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña; thuôû xöa baày khæ nghe theo lôøi ta neân traùnh khoûi noãi khoå bò löûa ñoát, baày khæ nghe theo lôøi cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña thì chòu khoå cuøng cöïc, ngaøy nay cuõng vaäy. Caùc thaày laéng nghe theâm: Thuôû xöa taïi moät nôi khaùc coù hai con khæ chuùa, moãi con coù naêm traêm quyeán thuoäc; moät trong hai con khæ chuùa daãn quyeán thuoäc cuûa mình ñi kieám aên, ñeán moät laøng kia thaáy coù moät caây Kim ba giaø ra traùi sum sueâ. Baày khæ thaáy roài lieàn noùi vôùi khæ chuùa: “caây naøy ra traùi raát sum sueâ, chuùng ta töø xa ñeán ñaây meät nhoïc neân leân caây haùi traùi naøy aên”, khæ chuùa quan saùt roài noùi keä: “Caây naøy gaàn xoùm laøng, Treû em khoâng haùi aên, Thì caùc ngöôi neân bieát, Traùi naøy khoâng aên ñöôïc”. Noùi roài daãn baày khæ boû ñi; sau ñoù con khæ chuùa thöù hai cuõng daãn quyeán thuoäc cuûa mình ñi kieám aên, ñeán laøng kia thaáy caây Kim ba giaø ra traùi sum sueâ. Baày khæ thaáy roài lieàn noùi vôùi khæ chuùa: “caây naøy ra traùi raát sum sueâ, chuùng ta töø xa ñeán ñaây meät nhoïc neân leân caây haùi traùi naøy aên roài ñi tieáp”, khæ chuùa noùi ñöôïc, keát quaû laø khæ chuùa vaø baày khæ aên traùi naøy xong lieàn cheát. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “khæ chuùa thöù nhaát chính laø thaân ta ngaøy nay, khæ chuùa thöù hai chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña; thuôû xöa baày khæ nghe theo lôøi ta ñeàu ñöôïc bình an, baày khæ nghe theo lôøi cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeàu bò cheát. Ngaøy nay cuõng vaäy, ai nghe theo lôøi ta daïy ñeàu thoaùt khoûi khoå naïn; ai nghe theo lôøi daïy cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeàu bò khoå naïn”. Luùc ñoù caùc cö só, Baø-la-moân nghe bieát Ñeà-baø-ñaït-ña neùm ñaù haïi Phaät ñeàu töùc giaän muoán gieát Ñeà-baø-ñaït-ña, ñoàng baïn cuûa Ñeà-baø-ñaït- ña hay tin naøy lieàn ñeán baùo, Ñeà-baø-ñaït-ña nghe roài lieàn ñeán beân goác caây ngoài thieàn. Khi caùc cö só, Baø-la-moân ñeán, thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña ñang ngoài thieàn beân goác caây lieàn noùi vôùi nhau: “Ñeà-baø-ñaït-ña coù ñaïi oai ñöùc, chuùng ta khoâng theå gieát; taïi sao chuùng ta laïi coù nieäm aùc naøy, chuùng ta

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 529

haõy giaûi taùn”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy, ñeáu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñieàu phi phaùp, taïo toäi nhöng ôû tröôùc moïi ngöôøi laïi hieän töôùng tu phaùp laønh?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø ngaøy xöa cuõng vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät nôi coù con chuoät chuùa vôùi naêm traêm quyeán thuoäc; laïi coù con meøo teân laø Hoûa

dieãm, luùc coøn treû noù chuyeân moân baét gieát chuoät, khi ñaõ giaø noù suy nghó: “hoài coøn treû coù söùc löïc, ta coù theå baét chuoät deã daøng ; nay ta ñaõ giaø khí löïc suy yeáu khoâng theå baét chuoät ñöôïc, ta neân laøm phöông tieän”, nghó roài noù quan saùt bieát coù con chuoät chuùa cuøng naêm traêm quyeán thuoäc ôû trong hang ñoù. Meøo giaø naøy lieàn ñeán tröôùc hang ngoài thieàn, khi baày chuoät ra ngoaøi kieám aên thaáy meøo ngoài thieàn lieàn hoûi: “caäu ñang laøm gì vaäy?”, meøo ñaùp: “hoài xöa khi coøn treû khoûe maïnh, ta ñaõ gaây voâ löôïng toäi; nay tuoåi giaø, ta muoán tu phöôùc ñeå tröø boû toäi xöa”, baày chuoät nghe roài lieàn sanh taâm thieän, cho laø meøo ñang tu phaùp laønh neân höõu nhieãu ba voøng roài chui vaøo hang; meøo giaø lieàn choäp baét con chuoät ñi cuoái ñeå aên thòt. Khoâng bao laâu sau baày chuoät caøng ít daàn, chuoät chuùa suy nghó: “baày chuoät ít daàn, meøo giaø maäp leân aét laø coù nguyeân do”, nghó roài chuoät chuùa lieàn xem xeùt phaân meøo, thaáy trong phaân coù xöông vaø loâng chuoät, noù lieàn theo doõi meøo giaø vaø bieát ñöôïc meøo giaø ñaõ baét con chuoät ñi cuoái ñeå aên thòt. Chuoät chuùa lieàn ñöùng traùnh xa roài noùi keä: “Meøo giaø ngaøy caøng maäp, Baày chuoät ngaøy caøng ít, Neáu aên traùi caây cuû laù, Sao phaân coù loâng xöông, OÂng tuy tu thieàn nhöng baát thieän, Vì lôïi neân giaû ngöôøi tu thieän, Nguyeän oâng khoâng bònh, soáng an oån, Baày chuoät chuùng toâi, oâng aên heát”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “meøo giaø thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña ngaøy nay; thuôû xöa laøm ñieàu phi phaùp taïo toäi nhöng laïi hieän töôùng tu thieän, ngaøy nay cuõng vaäy”, caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân haõy noùi nhaân duyeân cuûa vieäc ai nghe theo lôøi Theá toân daïy ñeàu thoaùt khoûi khoå naïn; ai nghe theo lôøi daïy cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeàu bò khoå naïn”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø ngaøy xöa cuõng vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù hai ngöôøi daãn ñöôøng, moãi ngöôøi coù naêm traêm coã xe ñang vöôït qua baõi sa maïc, luùc gaëp ñöôïc choã coù coû nöôùc, luùc khoâng gaëp, traûi qua nhieàu ngaøy nhö vaäy neân caùc con boø raát khoå sôû. Sau ñoù ñoaøn

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 531

xe ñi ñeán moät nôi coù suoái nöôùc vaø coû töôi toát, caùc thöông nhaân daét boø tôùi cho aên coû uoáng nöôùc vaø nghæ ngôi trong luùc hoï xuoáng nöôùc taém röûa. Trong naêm traêm con boø cuûa ñoaøn xe thöù nhaát coù moät con boø chuùa, noù baûo caùc con boø: “nôi ñaây coù coû xanh toát vaø nöôùc suoái, chuùng ta haõy ôû laïi ñaây ñöøng ñi nöõa; neáu caùc thöông nhaân baét chuùng ta keùo xe thì chuùng ta haõy naèm xuoáng ñaát, khoâng ñeå hoï ñieàu khieån chuùng ta nöõa”, con boø chuùa cuûa ñoaøn xe coù naêm traêm con boø thöù hai noùi vôùi caùc con boø: “caùc thöông nhaân naøy coù söùc maïnh, coù theå ñieàu khieån nhöõng vaät khoù ñieàu khieån; chuùng ta haõy tuøy thuaän hoï, keùo xe nhö truôùc, neáu khoâng seõ bò toån haïi”, con boø chuùa thöù nhaát töùc giaän noùi: “anh khuyeân baày boø chòu cho hoï sai khieán nhö tröôùc laø phi phaùp, ai coù theå thaáy ñuôïc löng cuûa mình”, noùi roài baûo baày boø cuûa mình: “haõy tin lôøi ta ôû laïi ñaây ñöøng ñi theo hoï nöõa”. Luùc ñoù caùc thöông nhaân cuûa ñoaøn xe thöù nhaát leân xe ñi tieáp thì caùc con boø

naøy chuïm chaân caøo ñaát khoâng chòu ñi, thöông nhaân duøng roi ñaùnh ñeán raùch da chaûy maùu baét phaûi ñi; caùc con boø cuûa ñoaøn xe thöù hai chòu keùo xe neân ñöôïc an oån. Luùc ñoù chö thieân treân hö khoâng thaáy vieäc naøy roài noùi keä: “Haõy xem boø chuùa aùc, Noùi baûo laøm vieäc sai, Khieán baày boø chòu khoå, Thaân bò ñaùnh chaûy maùu. Haõy xem boø chuùa toát, Thuaàn thieän chæ baûo ñuùng, Nhôø ñoù maø baày boø, Ñöôïc an oån thoaùt hieåm”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “boø chuùa chæ baûo ñuùng thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, boø chuùa chæ baûo sai chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña; thuôû xöa ai nghe theo lôøi ta daïy ñeàu thoaùt khoûi khoå naïn, ai nghe theo lôøi daïy cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeàu bò khoå naïn; nay cuõng vaäy”, caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao baûn thaân Ñeà-baø-ñaït-ña ngu si maø quyeán thuoäc cuõng ngu si?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ñôøi naøy maø ñôøi xöa cuõng vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong moät khu röøng vaéng coù baày khæ sinh soáng, chuùng ñi daïo chôi ñeán moät caùi gieáng, nhìn thaáy döôùi ñaùy gieáng coù boùng maët traêng, chuùng noùi vôùi khæ chuùa: “Ñaïi vöông, maët traêng bò rôi xuoáng gieáng, chuùng ta xuoáng duôùi vôùt leân”. Chuùng baøn vôùi nhau laøm caùch naøo ñeå vôùt maët traêng leân, khæ chuùa noùi: “chuùng ta noái nhau laøm daây xuoáng döôùi vôùt traêng leân”, noùi roài moät con khæ ôû treân mieäng gieáng oâm chaët moät caønh

caây, nhöõng con khæ kia laàn löôït naém tay noâi nhau xuoáng döôùi gieáng; do soá khæ noái nhau caøng nhieàu neân caønh caây ôû treân chòu khoâng noåi, raïp xuoáng vaø gaõy. Luùc ñoù con khæ döôùi cuøng ôû gaàn saùt maët nöôùc ñöa tay quaäy nöôùc ñeå tìm traêng, nöôùc bò quaäy vaãn ñuïc neân traêng khoâng hieän nöõa; ôû treân caønh caây gaõy khieán cho caû baày khæ ñeàu rôi toøm xuoáng gieáng, cheát chìm moät löôït. Chö thieân treân hö khoâng thaáy vieäc naøy roài noùi keä: “Nhöõng con khæ ngu si, Nghe lôøi khæ chuùa ngu, Baûo baày khæ xuoáng gieáng, Vôùt traêng maø cheát chìm”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “khæ chuùa thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña, thuôû xöa baûn thaân ngu si, quyeán thuoäc cuõng ngu si; ngaøy nay cuõng vaäy”. Phaät taïi Truùc vieân thaønh Vöông xaù, luùc ñoù thôøi theá maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ta muoán truï tòch tónh trong ba thaùng, khoâng ñöôïc ai ñeán gaëp, tröø ngöôøi mang thöùc aên ñeán vaø vaøo ngaøy tröôûng tònh; caùc ñaïi ñöùc cuõng neân laäp cheá”. Luùc ñoù hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân an cö ba thaùng taïi Nam sôn, ôû nôi ñaây Ñeà-baø-ñaït-ña cung caáp thöùc aên uoáng vaø caùc vaät duïng cho ñaïi chuùng trong ba thaùng an cö. Sau ba thaùng, Ñeà-baø-ñaït-ña ôû trong ñaïi chuùng xöôùng raèng: “caùc Bí-soâ neân bieát, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma khi thuyeát phaùp thöôøng ca ngôïi haïnh ôû trong nuùi tòch tónh, xa lìa caùc phieàn naõo, mau ñöôïc giaûi thoaùt; laïi ca ngôïi boán phaùp laø khaát thöïc, duøng y phaán taûo, chæ chöùa ba y vaø ngoài nôi ñaát troáng. Neáu ai khoâng thích tu theo boán phaùp naøy maø tu theo naêm phaùp cuûa ta, ñoù laø troïn ñôøi thoï maëc naïp y, troïn ñôøi thoï phaùp khaát thöïc, troïn ñôøi thoï phaùp aên moät böõa, troïn ñôøi thoï phaùp ngoài nôi ñaát troáng,

troïn ñôøi thoï phaùp ñoaïn nhuïc, seõ mau ñöôïc giaûi thoaùt thì haõy laáy theû vaø rôøi khoûi chuùng", vöøa xöôùng xong lieàn coù naêm traêm Bí-soâ trong ñaïi chuùng ñöùng daäy laáy theû vaø rôøi khoûi chuùng, ñi theo Ñeà- baø-ñaït-ña. La-haàu-la thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ ñoù: "vì sao caùc thaày laïi boû Nhö lai maø ñi theo baïn aùc", caùc Bí-soâ naøy noùi: "trong ba thaùng an cö chuùng ta khaát thöïc khoù ñöôïc, ñeàu nhôø Ñeà-baø-ñaït-ña cung caáp thöùc aên uoáng vaø caùc vaät duïng; vì theá chuùng toâi ñi theo Ñeà-baø-ñaït- ña". Khi Ñeà-baø-ñaït-ña laøm vieäc phaù Taêng naøy, ñaïi ñòa chaán ñoäng, sao xeït saùng röïc, chö thieân treân hö khoâng ñeàu xöôùng raèng: "töø nay khoâng coù ngöôøi ñaéc ñaïo quaû, khoâng coù ngöôøi ñöôïc Laäu taän, khoâng coù ngöôøi ñoïc tuïng kinh luaät luaän vaø öa thích ôû nôi A-lan-nhaõ; cuõng khoâng coù ngöôøi tu ñaïo Thanh vaên, Duyeân giaùc vaø Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc. Trôøi ngöôøi naùo loaïn, phaùp luaân khoâng chuyeån trong ba ngaøn ñaïi thieân theá

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 532

giôùi nöõa, vì chuùng sanh tuøy thuaän ngöôøi, khoâng tuøy thuaän phaùp". Luùc ñoù hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhìn thaáy hieän töôïng laï naøy neân nhaäp ñònh vaø quaùn bieát Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ phaù hoøa hôïp Taêng, lieàn noùi vôùi nhau: "chuùng ta haõy ñeán ñoù ñeå dieät traùnh luaän vaø laøm cho Taêng hoøa hôïp trôû laïi". Maõn haï, ba y ñaõ ñuû, hai toân giaû du haønh daàn daàn tôùi Truùc vieân thaønh Vöông xaù, xeáp ba y, röûa chaân roài ñeán choã Theá toân. La-haàu-la vöøa nhìn thaáy hai toân giaû lieàn baïch vôùi toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "A-giaù-lôïi-da coù bieát khoâng, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ phaù hoøa hôïp Taêng", Xaù-lôïi-phaát noùi: "ta ñaõ quaùn bieát roài neân môùi ñeán ñaây, con chôù lo buoàn, ta seõ laøm cho Taêng hoøa hôïp trôû laïi", noùi roài lieàn ñeán choã Theá toân, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá toân, con nghe bieát Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ phaù hoøa hôïp Taêng, con nay muoán laøm cho Taêng hoøa hôïp trôû laïi, xin Theá toân cho pheùp", Phaät lieàn khen ngôïi: "laønh thay, ai coù theå laøm cho Taêng hoøa hôïp, ngöôøi aáy ñöôïc voâ löôïng phöôùc ñöùc". Ñöôïc Phaät höùa khaû roài, hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cuøng ñi ñeán choã Ñeà-baø- ñaït-ña. Luùc ñoù, Ñeà-baø-ñaït-ña baét chöôùc oai nghi cuûa Phaät ngoài thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, Coâ ca lyù ca ngoài beân phaûi, Khieân ñeà ñaït phieâu ngoài beân traùi. Ñeà-baø-ñaït-ña töø xa nhìn thaáy hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñi ñeán lieàn suy nghó: "ta ñaõ thaønh baäc Nhaát thieát trí neân caû hai ñaïi ñöùc naøy cuõng ñeán choã ta", nghó roài lieàn baûo hai ngöôøi ñang ngoâi beân traùi vaø beân phaûi ñöùng daäy, nhöôøng choã cho hai toân giaû ngoài. Bò cöôõng eùp rôøi khoûi choã ngoài, Coâ ca lyù ca… töùc giaän suy nghó: "chuùng ta ñaõ sai khi trôï giuùp cho Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, neáu ta khoâng ñöùng daäy nhöôøng choã, thaày aáy seõ ñaùnh chuùng ta", nghó roài lieàn ñöùng daäy nhöôøng choã cho hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ngoài. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: "ta ñau löng, thaày haõy thuyeát dieäu phaùp cho ñaïi chuùng", noùi roài lieàn xeáp y Taêng-giaø-leâ goái ñaàu, naèm nghieâng beân

phaûi nhöng Xaù-lôïi-phaát duøng thaàn löïc laøm cho Ñeà-baø-ñaït-ña naèm ngöõa, nguû say khoâng hay bieát roài noùi vôùi ñaïi chuùng: “ñaïi sö cuûa caùc vò nguû say nhö ñöùa beù”, noùi roài lieàn baûo Muïc lieân: “thaày haõy hieän thaàn thoâng löïc laøm cho ñaïi chuùng hoài taâm höôùng Phaät”. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân bay leân hö khoâng hieän caùc oai nghi ñi ñöùng naèm ngoài, keá nhaäp ñònh Hoûa quang tröôùc tieân töø phöông Ñoâng hieän caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoàng; hoaëc hieän bieán thaàn thoâng nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa, hoaëc treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö vaäy roài hieän trôû laïi choã ngoài. Ñaïi chuùng nhìn thaáy vieäc naøy roài, trong loøng öu saàu suy nghó: “neáu ta theo Phaät tu taäp thì cuõng

seõ ñöôïc thaàn thoâng löïc nhö vaäy”, toân giaû Xaù-lôïi-phaát quaùn bieát taâm ñaïi chuùng roài lieàn noùi: “caùc Bí-soâ naøo coøn nghó ñeán Theá toân thì haõy theo ta”, caùc Bí-soâ naøy nghe roài lieàn ñöùng daäy ñi theo hai toân giaû. Luùc ñoù Coâ ca lyù ca… lay goïi Ñeà-baø-ñaït-ña tænh daäy ñeå chaïy ñuoåi theo, Xaù-lôïi- phaát sôï Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng thaáy ñöôïc ñoà chuùng cuûa mình seõ öu saàu thoå huyeát maø cheát neân ñi chaäm raõi cho Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc thaáy; keá duøng thaàn thoâng löïc hoùa ra caùi hoá ôû giöõa ñöôøng, khieán cho Ñeà-baø-ñaït-ña… naêm ngöôøi ñeàu rôi xuoáng hoá, meâ muoäi khoâng bieát ñöôøng ra, cho laø ñaõ maát ñoà chuùng, phaûi quay trôû veà. Hai toân giaû daãn caùc Bí-soâ naøy ñeán choã Phaät trong Truùc vieân, caùc Bí-soâ trong loøng hoå theïn khoâng daùm ngaång leân nhìn Phaät, Phaät thöông xoùt duøng lôøi dòu daøng an uûi: “naøy caùc Bí- soâ, thaân ngöôøi khoù ñöôïc nhöng caùc thaày ñaõ ñöôïc, Phaät phaùp khoù nghe nhöng caùc thaày ñaõ ñöôïc nghe, saùu caên khoù ñuû nhöng caùc thaày ñaõ coù ñuû ; caùc vieäc toát xaáu nhö theá naøo,caùc thaày cuõng ñaõ bieát. Ta ñaõ thaønh töïu Nhö lai, Baïc giaø phaïm, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhôn sö, Phaät, Theá Toân. Ta thöôøng thuyeát giaûng Nieát-baøn tòch tónh, Boà-ñeà cöùu caùnh, noùi roõ lyù nhaân duyeân: 1. Heã caùi naøy coù thì caùi kia sanh neân Voâ minh duyeân Haønh, Haønh duyeân Thöùc, thöùc duyeân Danh saéc, Danh saéc duyeân Luïc xöù, Luïc xöù duyeân Xuùc, Xuùc duyeân Thoï, Thoï duyeân AÙi, AÙi duyeân Thuû, Thuû duyeân Höõu, Höõu duyeân Sanh, Sanh duyeân Laõo töû, öu bi khoå naõo. 2. Heã caùi naøy dieät thì caùi kia dieät neân Voâ minh dieät thì Haønh dieät, Haønh dieät thì Thöùc dieät, Thöùc dieät thì Danh saéc dieät, Danh saéc dieät thì Luïc xöù dieät, Luïc xöù dieät thì Xuùc dieät, Xuùc dieät thì Thoï dieät, Thoï dieät thì AÙi dieät, AÙi dieät thì Thuû dieät, Thuû dieät thì Höõu dieät, Höõu dieät thæ Sanh dieät, Sanh dieät thì Laõo töû, öu bi khoå naõo ñeàu dieät. Naøy caùc Bí-soâ, caùc thaày thöôøng neân tö duy tu taäp vieäc lôïi mình lôïi ngöôøi. Neáu laø phaùp khoå, baát thieän, khoâng lôïi ích, khoâng an laïc thì duø ñöôïc thöùc aên uoáng, y phuïc, ngoïa cuï… töø boán chuùng hay töø ngöôøi naøo khaùc, cuõng ñeàu laø baát thieän, laø vieäc khoâng neân laøm, chôù coù laøm”. Caùc

Bí-soâ naøy nghe Phaät chæ daïy roài, taâm sanh hoan hæ, tröø heát löôùi nghi, trong ngoaøi ñeàu thanh tònh. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, do nhaân duyeân gì Taêng ñaõ bò phaùi laïi ñöôïc hoøa hôïp trôû laïi ?”, Phaät noùi: “ta töï taïo nghieäp, nay töï thoï baùo, heã höõu tình naøo taïo nghieäp thì höõu tình ñoù töï thoï baùo, khoâng phaûi voâ tình hay moät ai khaùc chòu thay”, Phaät noùi keä: “Duø traûi qua traêm kieáp,

Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. Thuôû xöa trong nuùi röøng thanh tònh noï coù moät ñaïi tieân keát giao vôùi naêm traêm tieåu tieân cuøng laøm quyeán thuoäc, sau ñoù coù moät khaùch tieân gheù qua nôi naøy, vò ñaïi tieân khoâng chu caáp ñuû caùc vaät caàn duøng vaø phuïc vuï nhö phaùp neân khaùch tieân naøy töùc giaän, muoán phaù tieân chuùng hoøa hôïp. Khaùch tieân duï doã caùc tieåu tieân, noùi raèng: “ta thoâng ñaït caùc loaïi ñaïo thuaät vaø ñöôïc nguõ thoâng, caùc tieân theo ta, ta seõ daïy cho”, vò ñaïi tieân bieát ñöôïc lieàn khuyeân khaùch tieân: “chôù phaù tieân chuùng hoøa hôïp cuûa toâi, ñaây khoâng phaûi laø phaùp maø tieân neân laøm”. Tuy vò ñaïi tieân duøng lôøi dòu hoøa ñeå khaùch tieân hoan hæ, nhöng khaùch tieân naøy vaãn khoâng ngöøng laøm phöông tieän phaù tieân chuùng hoøa hôïp. Luùc ñoù ôû theá gian coù Phaät Bích chi ñaïi töø bi, thieåu duïc tri tuùc, laø phöôùc ñieàn thuø thaéng du haønh daàn ñeán choã ñaïi tieân naøy. Vò ñaïi tieân thaáy Phaät Bích chi naøy ñoan nghieâm thanh tònh neân sanh taâm hoan hæ cuùng kính cuùng döôøng vaø phaùt nguyeän: “nguyeän nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng naøy, ôû ñôøi vò lai con ñöôïc trí hueä thaàn thoâng, duø cho khaùch tieân kia coù thaønh töïu ñöôïc Nhaát thieát trí, con cuõng phaù hoøa hôïp Taêng cuûa oâng ta”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “vò khaùch tieân thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, vò ñaïi tieân cuùng döôøng Phaät Bích chi chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng ; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng”, caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña laïi laáy trong laøm ngoaøi, laáy ngoaøi laøm trong?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø ngaøy xöa cuõng vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät con daõ can taùnh voán tham aên, noù du haønh ñeán moät tuï laïc vaø ñi kieám aên khaép nôi. Moät hoâm, noù ñi tôùi nhaø moät ngöôøi thôï nhuoäm vaø voâ yù teù vaøo caùi boàn ñöïng maøu nhuoäm lam, loâng treân thaân cuûa noù nhuoäm thaønh maøu lam. Ngöôøi thôï nhuoäm vôùt noù ra roài quaêng ra ñaát, noù thaáy thaân dô baån neân xuoáng soâng taém röûa nhöng vaãn khoâng laøm bay maát maøu lam ñaõ bò nhuoäm. Caùc con daõ can khaùc thaáy noù coù maøu loâng khaùc neân hoûi: “anh laø ngöôøi gì?”, noù ñaùp: “ta laø söù giaû cuûa vua trôøi Ñeá thích, haõy laäp ta leân laøm vua loaøi thuù”, caùc con daõ can nghe roài suy nghó: “thaân ñuùng laø daõ can, nhöng maøu loâng thì khoâng phaûi”, nghó roài lieàn ñeán baùo cho sö töû bieát, caùc

sö töû baùo cho sö töû chuùa bieát. Sö töû chuùa lieàn cho

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 535

söù ñi kieåm tra sö thaät nhö theá naøo, söù ñeán nôi thaáy con daõ can maøu lam ñang côõi voi traéng lôùn, caùc loaøi caàm thuù ñeàu vaây quanh. Söù lieàn trôû veà baùo laïi cho sö töû chuùa, sö töû chuùa ñích thaân ñeán xem, thaáy roài lieàn laäp keá sai moät con daõ can ñeán gaëp meï cuûa con daõ can maøu lam. Daõ can meï hoûi: “ôû choã con ta coù ai laø beø baïn?”, ñaùp: “beân trong coù sö töû, hoå, voi; chuùng toâi ôû beân ngoaøi”, daõ can meï noùi: “nhö vaäy thì chaéc chaén con ta seõ bò gieát cheát”, lieàn noùi keä: “Ta ôû trong nuùi soáng vui veû, Tuøy thôøi ñöôïc uoáng nöôùc suoái trong, Neáu con khoâng huù tieáng daõ can, Thì ñöôïc yeân oån treân löng voi”. Söù giaû trôû veà noùi vôùi ñoàng loaïi : “noù chính laø daõ can, khoâng phaûi doøng vua cuûa loaøi thuù; toâi ñaõ ñeán gaëp meï cuûa noù”, caùc daõ can noùi: “chuùng ta cuøng thöû”, noùi roài cuøng keùo ñeán choã daõ can maøu lam. Thöôøng phaùp cuûa daõ can laø neáu moät con trong baày huù leân maø nhöõng con khaùc khoâng huù theo thì loâng treân thaân ñeàu ruïng. Luùc ñoù daõ can maøu lam nghe tieáng daõ can huù lieàn suy nghó: “neáu ta khoâng huù theo thì loâng seõ ruïng xuoáng heát, neáu ta huù thì chaéc chaén seõ bò caùc con thuù khaùc gieát cheát; chi baèng ta ôû treân löng voi caát tieáng huù theo”, nghó roài lieàn ôû treân löng voi caát tieáng huù theo. Voi nghe daõ can huù lieàn bieát laø daõ can, noåi giaän duøng voøi keùo xuoáng ñaát vaø duøng hai chaân ñaïp cheát. Chö thieân treân hö khoâng thaáy vieäc naøy roài noùi keä: “Trong laät ngöôïc ra ngaoøi, Ngoaøi ñaûo ngöôïc vaøo trong, Vieäc naøy khoâng neân laøm, Nhö daõ can côõi voi”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “con daõ can maøu lam thuôû xöa chính laø Ñeà- baø-ñaït-ña ngaøy nay, thuôû xöa laáy trong laät ngöôïc ra ngoaøi, laáy ngoaøi ñaûo ngöôïc vaøo trong neân töï dieät thaân; ngaøy nay cuõng nhö theá, phaù hoøa hôïp Taêng, laáy trong laät ngöôïc ra ngoaøi, laáy ngoaøi ñaûo ngöôïc vaøo trong”. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña ñuoåi theo Xaù-lôïi-phaát tìm laïi ñoà chuùng khoâng ñöôïc neân trôû veà truù xöù, truùt giaän leân boán ngöôøi baïn ñaûng laø Coâ ca lyù ca …, noùi raèng: “do caùc thaày maø ta bò maát ñoà chuùng”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy roài ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng töùc giaän ngöôøi ñaõ daãn ñoà chuùng cuûa mình ñi laø toân giaû Xaù-lôïi- phaát, laïi truùt giaän leân caùc baïn ñaûng cuûa mình?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø ngaøy xöa cuõng vaäy, ngöôøi tö thoâng vôùi vôï mình khoâng gieát, laïi gieát oan ngöôøi khaùc. Caùc thaày laéng nghe:

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 20 536

Thuôû xöa coù hai con voi laø choàng vôï soáng gaàn moät ñaàm laày trong nuùi, con voi caùi daâm daät tö thoâng vôùi con voi ñöïc khaùc. Noù muoán ñi theo con voi ñöïc naøy nhöng laïi sôï choàng bieát seõ phaùt sanh ñaáu tranh, beøn laäp keá ruû voi choàng xuoáng soâng taém roài noùi: “chuùng ta cuøng laën, xem ai laën laâu hôn”,

voi choàng noùi: “ta seõ laën laâu hôn”, noùi roài cuøng laën. Con voi caùi ñôïi voi choàng laën xuoáng nöôùc roài, trong thôøi gian chöa noåi leân, noù cuøng con voi ñöïc kia boû troán. Voi choàng laën moät hoài laâu, khi noåi leân khoâng thaáy voi caùi neân noù laën xuoáng laïi, cöù nhö theá ñeán ba laàn. Noù thaáy meät nhöø neân leân bôø tìm vôï vaãn khoâng thaáy ñaâu, noù lieàn ñi khaép nôi tìm kieám vaø ñaïp cheát oan voâ soá chuùng sanh. Chö htieân treân hö khoâng thaáy vieäc naøy roài noùi keä: “Thaân voi tuy to lôùn, Trí hueä laïi caïn heïp, Voi vôï theo voi khaùc, Laïi gieát oan chuùng sanh”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “voi choàng thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña, ngaøy nay cuõng nhö ngaøy xöa, ngöôøi naøy laøm laïi truùt giaän leân ngöôøi kia”, caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân laø baäc Nhaát thieát trí maø laïi ñeå Taêng chuùng bi phaù, do nhaân duyeân gì hai toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân laïi coù theå duøng phöông tieän kheùo leùo, khuyeán hoùa daãn duï naêm traêm Bí-soâ boû taø veà chaùnh, laøm cho Taêng chuùng hoøa hôïp trôû laïi?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø ngaøy xöa hai vò aáy cuõng ñaõ laøm vieäc nhö vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät ngöôøi gioûi veà baén cung vaø caùc kyõ ngheä, soáng trong nuùi vôùi moät coâ con gaùi, oâng nghó: “ta khoâng neân voäi gaû con gaùi, neáu coù ngöôøi nam naøo gioûi cung kieám, caùc kyõ ngheä nhö ta thì ta môùi gaû con gaùi cho”. Khoâng bao laâu sau, coù hai thanh nieân ñeán hoïc ngheà, moät ngöôøi hoïc thaønh töïu caû naêm moân kyõ ngheä, ngöôøi kia chæ hoïc ñöôïc moät moân. Ngöôøi cha lieàn gaû con gaùi cho thanh nieân hoïc thoâng naêm moân kyõ ngheä, thanh nieân kia töùc giaän boû ñi vaø keát boïn vôùi ñaùm giaëc cöôùp. Thôøi gian sau, teân giaëc cöôùp naøy hay tin hai vôï choàng cuûa ngöôøi baïn ñoàng hoïc cuøng quyeán thuoäc seõ ñi qua ñöôøng naøy, lieàn caàm ñao ñöùng chôø nôi ñöôøng hieåm ñeå gieát cheát. Hai vôï choàng ngöôøi naøy treân ñöôøng ñi gaëp nhieàu thöông nhaân ñang tuï taäp lieàn hoûi vì sao khoâng ñi tieáp, ñaùp laø coù giaëc cöôùp ôû phía tröôùc, ngöôøi choàng treân xe noùi: “chuùng ta cöù ñi qua, ñöøng sôï gì caû”, caùc thöông nhaân noùi: “neáu anh khoâng sôï thì cöù ñi tröôùc, chuùng toâi seõ theo sau anh”. Ngöôøi choàng lieàn cho xe ñi tôùi tröôùc, boïn cöôùp thaáy xe ñi tôùi lieàn baùo cho teân ñaàu ñaûng laø ngöôøi baïn ñoàng hoïc

tröôùc kia cuûa ngöôøi choàng treân xe. Ñaàu ñaûng cho söù ñeán noùi: “anh haõy quay xe trôû laïi, khoâng neân ñi tôùi tröôùc, chuùng toâi coù raát nhieàu ngöôøi raát khoûe maïnh”, ngöôøi choàng treân xe noùi: “caùc anh tuy khoûe nhöng toâi cuõng khoûe khoâng keùm”. Ñaàu ñaûng nghe roài lieàn cho naêm ngöôøi ñeán vaây ñaùnh tröôùc nhöng ñeàu bò ngöôøi choàng treân xe gieát cheát. Ñaàu ñaûng laïi cho hai möôi moát ngöôøi khaùc ñeán vaây ñaùnh, cuõng ñeàu bò ngöôøi choàng treân xe gieát cheát ; cöù nhö theá taát caû boïn cöôùp daàn daàn ñeàu bò gieát cheát heát, chæ coøn laïi teân ñaàu ñaûng. Ngöôøi choàng treân xe baén taát caû boán traêm chín chín muõi teân ñeàu bò teân ñaàu ñaûng duøng dao gaït rôùt xuoáng heát, chæ coøn laïi moät muõi teân cuoái cuøng. Ngöôøi vôï hoûi vì sao khoâng baén, ngöôøi choàng noùi:

“taùnh maïng cuûa ta vaø naøng ñeàu ñaët nôi muõi teân cuoái cuøng naøy, neáu baén maø khoâng truùng thì caû hai chuùng ta ñeàu cheát”, ngöôøi vôï nghe roài lieàn ñöùng daäy ca muùa xoay chuyeån, teân ñaàu ñaûng nhìn say söa queân caû phoøng thuû, ngöôøi choàng thöøa dòp naøy lieàn baén muõi teân cuoái cuøng, teân ñaàu ñaûng truùng teân, luùc saép cheát lieàn noùi keä: “Khoâng phaûi ngöôøi choàng kia, Coù theå gieát cheát ta, Maø do ta nhieãm ñaém, Nhìn naøng neân maát maïng”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ngöôøi choàng treân xe thuôû xöa chính laø Xaù- lôïi-phaát ngaøy nay, ngöôøi vôï chính laø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, teân cöôùp ñaàu ñaûng chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña; cuõng nhö ngaøy xöa, ngaøy nay Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân thaáy ñöôïc choã sô hôû cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña neân môùi laøm ñöôïc vieäc naøy”. Phaät ôû trong vöôøn Yeâm moät la cuûa vöông töû Thò-phöôïc-ca, thaønh Vöông xaù; luùc ñoù laø vaøo ñeâm raèm thaùng naêm, chö Taêng saép an cö. Thaáy ñeâm traêng saùng, quang caûnh raát ñeïp neân vua Vò sanh oaùn cuøng taû höõu vaø cung phi theå nöõ leân treân laàu cao ngaém caûnh. Vua hoûi moïi ngöôøi: “ñeâm nay traêng saùng ñaùng yeâu, ta vaø caùc khanh neân laøm gì, moãi ngöôøi tuøy yù noùi ra yù nghó cuûa mình”, moät theå nöõ noùi: “ñôøi ngöôøi ñoái vôùi vieäc thoï höôûng duïc laïc khoâng neân luoáng qua, ñeâm nay ñeïp trôøi chuùng ta neân maëc tình thoï höôûng duïc laïc”, moät theå nöõ khaùc noùi: “thieáp muoán taát caû ñaïo tuïc trong thaønh Vöông xaù ñeàu cuøng vui höôûng duïc laïc”, vöông töû OÂ-ñaø-di noùi: “ñeâm nay traêng saùng, Ñaïi vöông neân thoáng lónh boán binh chinh phaït nhöõng nöôùc khoâng thaàn phuïc vaø toaøn thaéng trôû veà”, moät ñaïi thaàn laø ñoà chuùng cuûa ngoaïi ñaïo noùi: “ñeâm nay traêng saùng laø ngaøy raèm thaùng naêm, saùu vò minh sö nhö Boä thích noa… ñeàu ñöôïc moïi ngöôøi toân kính ca ngôïi, moãi vò ñeàu coù naêm traêm ñoà chuùng saép an cö taïi thaønh Vöông xaù,

raát caàn ñöôïc cuùng döôøng nhöõng vaät caàn duøng, chuùng ta neân ñeán cuùng döôøng hoï”. Vua thaáy vöông töû Thò-phöôïc-ca ngoài im laëng trong chuùng neân hoûi: “naøy Thò-phöôïc-ca, vì sao khanh laïi im laëng khoâng noùi?”, ñaùp: “hoâm nay traêng saùng laø ngaøy toát neân ai cuõng öa thích, Phaät Theá toân coù ñaïi oai ñöùc vôùi caùc Thaùnh ñeä töû, töø bi che chôû heát thaûy höõu tình; Theá toân laø phöôùc ñieàn toái thaéng, hieän saép an cö trong vöôøn cuûa thaàn, chuùng ta neân ñeán ñoù cuùng döôøng”, vua nghe roài lieàn chænh ñoán oai nghi côõi voi Ñaïi höông, cuøng naêm traêm cung nhaân ñeàu caàm ñuoác saùng cuøng ñi ñeán vöôøn Yeâm moät la. Gaàn deán nôi vua boãng kinh sôï, loâng treân ngöôøi döïng ñöùng lieàn suy nghó: “coù phaûi laø Thò-phöôïc-ca thoâng ñoàng vôùi giaëc duï ta ñi ñeán ñaây ñeå gieát ta chaêng”, nghó roài lieàn hoûi Thò-phöôïc-ca: “Theá toân cuøng bao nhieâu ngöôøi ôû trong vöôøn naøy?”, ñaùp: “khoaûng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Bí-soâ”, vua noùi: “neáu khoâng phaûi khanh coù yù gì khaùc thì taïi sao trong ñaây coù nhieàu ngöôøi nhö vaäy maø ta khoâng nghe coù moät tieáng ñoäng naøo”, Thò-phöôïc-ca noùi: “Theá toân ba nghieäp ñeàu tòch tónh, taâm thöông trong ñònh; caùc ñeä töû cuõng vaäy, cho neân trong ñaây khoâng nghe coù tieáng ñoäng naøo”. Vua nghe roài

lieàn döùt nghi lieàn quyeát ñònh ñeán choã Phaät, sau khi vua xuoáng voi tôùi tröôùc Phaät, thaáy Phaät cuøng ñaïi chuùng caùc caên tòch tónh, yeân laëng nhö bieån; vua gieo naêm voùc saùt ñaát ñaûnh leã Phaät roài chaép tay baïch raèng: “Theá toân ñaïi töø bi, ba nghieäp tòch tónh, cuùi xin daãn daét con ñöôïc thöôøng khoâng naùo loaïn gioáng nhö Phaät”, Phaät dòu daøng an uûi vua: “laønh thay Ñaïi vöông, haõy ngoài xuoáng, neáu coù vöôøng maéc ñieàu gì thì cöù tuøy yù hoûi”, vua ngoài xuoáng roài hoûi Phaät: “Theá toân, trong theá gian coù ñuû haïng ngöôøi vôùi nhieàu ngheà nghieäp nhö ngöôøi keát voøng hoa, ngöôøi laøm vöôøn, keû ñoà teã, ngöôøi buoân baùn, ngöôøi ñieàu phuïc voi ngöïa…; hoï haønh ngheà ñeå kieám soáng vaø tu phöôùc, nhöng ñeàu dính maëc trong nguõ duïc laïc. Nhöõng chuùng sanh naøy coù theå ngay trong hieän ñôøi naøy chöùng ñöôïc quaû Sa moân hay khoâng?”, Phaät hoûi vua: “Ñaïi vöông ñaõ töøng hoûi ai khaùc veà vieäc naøy chöa?”, vua noùi: “Theá toân, con ñaõ töøng ñeán hoûi caùc ngoaïi ñaïo nhö Boä thích noa, vò naøy noùi: “trong kinh cuûa ta coù noùi phaùp nhö sau: khoâng thieän, khoâng aùc, khoâng coù quaû baùo cuûa thieän aùc; khoâng coù boá thí vaø cuùng teá, cuõng khoâng coù nghieäp boá thí vaø cuùng teá; khoâng coù cha meï, khoâng coù aân cha meï ; khoâng coù ñôøi naøy, ñôøi khaùc; khoâng coù ngöôøi tu ñaïo ñaéc Thaùnh quaû, khoâng coù Thaùnh nhaân, khoâng coù A-la-haùn; boán ñaïi tan raõ roài thì khoâng coøn gì caû”. Neáu ai noùi coù ñôøi naøy, ñôøi sau; nghieäp nhaân nghieäp quaû laø thaät coù thì ñoù laø noùi doái ; lôøi noùi cuûa ngöôøi trí vaø lôøi bình luaän cuûa keû ngu ñeàu laø roãng khoâng. Theá toân, con hoûi Luïc sö veà nghóa chaân thaät nhöng caùc vò aáy laïi traû lôøi hö doái,

ví nhö hoûi traùi xoaøi laïi ñaùp laø traùi leâ, hoaëc hoûi traùi leâ laïi ñaùp laø traùi xoaøi. Con hoûi Luïc sö veà chaùnh phaùp laïi noùi veà taø phaùp, duø cho caùc ngoaïi ñaïo naøy duøng ñuû caùc taø thuyeát ñeå ñaùp lôøi con hoûi, vì khoâng vöøa yù con neân con khoâng tuøy hæ, töø giaõ maø ñi. Con laïi ñeán hoûi ngoaïi ñaïo Maït yeát lôïi : “ñôøi naøy, ñôøi sau, taát caû chuùng sanh taïo ñuû caùc nghieäp, laøm ñuû caùc ngheà ñeå nuoâi döôõng cha meï, cuùng döôøng Sa moân, vun boài ruoäng phöôùc… thì hieän ñôøi naøy coù chöùng ñöôïc Thaùnh quaû hay khoâng?”, vò naøy ñaùp: “trong kinh cuûa toâi coù noùi raèng: khoâng nhaân, khoâng quaû, khoâng thieän, khoâng aùc, khoâng coù phieàn naõo cuõng khoâng coù ngöôøi ñoaïn töø phieàn naõo ; khoâng coù Nieát-baøn, cuõng khoâng coù ngöôøi chöùng ñaéc Nieát-baøn. Nhaân quaû trong ba ñôøi thaûy ñeàu khoâng coù, taát caû ñeàu laø töï nhieân, ngöôøi trí töï nhieân coù trí, ngöôøi ngu töï nhieân ngu; khoâng coù ngöôøi tu cuõng khoâng coù ngöôøi ñaéc; khoâng coù töï lôïi cuõng khoâng coù lôïi tha. Taát caû chuùng sanh ñeàu khoâng coù nhaân duyeân sanh, cuõng khoâng coù nhaân duyeân dieät”. Con hoûi Ñoâng, vò aáy ñaùp Taây; duø cho caùc ngoaïi ñaïo naøy duøng ñuû caùc taø thuyeát ñeå ñaùp lôøi con hoûi, vì khoâng vöøa yù con neân con khoâng tuøy hæ, töø giaõ maø ñi. Con laïi ñeán choã ngoaïi ñaïo San theä di hoûi: “chuùng sanh laøm ñuû caùc ngheà… hieän ñôøi naøy coù theå ñoaïn töø phieàn naõo chöùng ñöôïc Thaùnh

quaû hay khoâng", thì vò naøy ñaùp: "toâi thöôøng daïy chuùng sanh töï saùt sanh, baûo ngöôøi khaùc saùt sinh; töï chaët, baûo ngöôøi chaët; töï ñoát, baûo ngöôøi ñoát; töï troäm caép, baûo ngöôøi troäm caép; töï laøm vieäc daâm duïc, baûo ngöôøi laøm vieäc daâm duïc; töï noùi doái, baûo ngöôøi khaùc noùi doái; töï uoáng röôïu, baûo ngöôøi khaùc uoáng röôïu... gieát haïi taát caû chuùng sanh treân bôø hay ôû döôùi nöôùc hoaëc ôû treân hö khoâng. ÔÛ beân bôø naøy cuûa soâng Haèng gieát voâ bieân voâ soá chuùng sanh, taïo voâ bieân toäi aùc ; nhöng ôû beân lôø kia cuûa soâng Haèng laïi cuùng döôøng voâ löôïng voâ bieân chuùng sanh, taïo voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc... taát caû ñeàu laø khoâng nhaân, khoâng quaû, khoâng ñöôïc, khoâng maát, khoâng taêng, khoâng giaûm. Theá toân, con hoûi nghóa chaùnh, hoï laïi traû lôøi hö doái; con hoûi Ñoâng, hoï laïi ñaùp Taây, do khoâng vöøa yù con neân con khoâng hoan hæ, khoâng tuøy hæ vaø boû ñi. Con laïi ñeán choã A thò ña xuùy xaù cam baït la hoûi gioáng nhö treân, vò naøy ñaùp raèng: "toång coäng coù baûy phaùp, baûn theå cuûa baûy phaùp naøy laø töï nhieân, khoâng phaûi do ngöôøi khaùc taïo ra, cuõng khoâng phaûi hoùa sanh, khoâng do bieán hoùa maø coù, khoâng phaûi tích tuï, cuõng khoâng phaûi chia ly maø thöôøng laø töï nhieân. Ñoù laø ñaát, nöôùc, gioù, löûa, khoå, vui vaø maïng; baûy phaùp naøy khoâng ai coù theå taïo ra, cuõng khoâng ngaên ngai nhau. Ñoái vôùi thieän aùc, khoå vui vaø khoâng khoå khoâng vui thì baûy phaùp naøy duø laøm hay khoâng laøm ñeàu laø voâ kyù, khoâng ñöa ñeán quaû baùo ; khoâng coù ngöôøi gieát vaø ngöôøi bò gieát. Moät vaïn boán ngaøn thuù vui hoaëc theâm saùu vaïn nöõa, caû

ba nghieäp hoaëc hai nghieäp, moät nghieäp, nöûa nghieäp ñeàu laøm aùc; neáu ai taïo ñuû caùc nghieäp aùc nhö vaäy lieàn ñöôïc thoaùt khoûi sanh töû khoå naïn".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.